tlejícími rostlinami na břehu Rožumberka. Kult.det.

Agonum piceum L. - Boh.mer. - Veselí n.Luž. 5.5.1958, Lužnice 10.5.1959, Třeboň 20.9.1959 na březích rybníků není vzácný na uvedených lokalitách. Nalezeno i v obsahu žaludků racků.Kult.det.

Agonum gracile Gyll. - Boh.mer. - asi stejně četně nalézáno jako piceum, ale spíše na místech chladnějších a stinných, v lesích a v jarních prosevech mechů. Od března do září na mnoha lokalitách. Veselí n.Luž., Ševětín, Řípec, Přimda. Kult.det.

Agonum thoreyi Dej. - Boh.mer. - Frahelž 14.4.1957 na břehu rybníka, po několika letech sbírání pouze 1 ex. Kult.det.

Demetrias monostigma Sam. - Boh.mer. - Veselí n.Luž., Frahelž, Chotýčany a na mnoha jiných místech nijak vzácně. Často smýkán daleko od vody na lesních pasekách a obrubách lesů s Liodes. Od jara do podzimu.

Demetrias imperiális Germ. - Boh.mer. - Veselí n.Luž. 29.5. 1954 1 ex. sklepán se Salix. Kult.det.

G y r i n i d a e .

Gyrinus bicolor Payk. - Boh.mer. - Veselí n.Luž. 24.5.1955.

R h y s o d i d a e .

Rhysodes sulcatus F. - Boh.mer. - Hluboká n.Vlt. 19.5.1961, 21.4.1962, 21.5.1963, 10.6.1964 vždy sebráno po 1 nebo 2 ex. Všechny kusy byly nalezeny za stejných podmínek, v hnědočerveném, mírně zavlhlém podkorovém humusu ležících kmenů Quercus. Kmeny ležely vždy na prosluněném místě. Na Fagus, který je zde hojnější nebyl nalezen ani 1 ex.

PREPARACE POHLAVNÍCH ORGÁNŮ U DRABČÍKŮ PODČELEDI ALEOCHARINAE.

Zbyněk L i k o v s k ý

Preparace pohlavních orgánů drabčíků se do jisté míry odlišuje od preparace u jiných čeledí brouků. Návod k preparaci samičích pohlavních orgánů u drabčíků v naší literatuře dosud chybí, přestože u některých skupin - a u druhů podčeledi Aleocharinae především - se jejich vypreparování stává nezbytností i při běžném určování.

Postup při preparaci samčích pohlavních orgánů u drabčíků popsal již Smetana (1958:69). Pro jejich preparaci u Aleocharinů (u kterých jsou vyvinuty obě paramery) pouze doplňuji: při určování je zapotřebí pozorovat penis svrchu i se strany, a často jsou určovací znaky i na paramerách. Proto je výhodné paramery od penisu neoddělovat, ale při nalepování na nalepovací lístek je rozložit na obě strany od penisu asi jako rozevřenou knihu. Samčí kopulační orgán přitom orientujeme tak, aby penis byl rovnoběžný s horní stranou nalepovacího lístku, a aby svou distální částí směřoval na pravou stranu. Tím se značně usnadní pozorování v mikroskopu při použití entomologického stolku.

Preparace samičích pohlavních orgánů je značně podobná preparaci orgánů samčích. Většina druhů má dosti velkou a silně sklerotisovanou spermatéku (receptaculum seminis), jen u poměrně mála druhů je spermatéka malá, nebo slabě sklerotisovaná. Tvar spermatéky je dobrým druhovým znakem a u většiny druhů je individuelní variabilita velmi malá. Stavba ostatních pohlavních orgánů je rovněž charakteristická pro jednotlivé druhy, ale běžně se jí jako určovacího znaku používá jen tam, kde je spermatéka malá nebo slabě sklerotisovaná (např. u druhů Atheta podrodu Philhygra).

Samičí pohlavní orgány Aleocharinů preparujeme nejlépe na preparačním stolku mikroskopu při zvětšení 10x - 20x (jde většinou o drobné druhy). Nejlépe je preparovat čerstvý materiál, ale ani preparace starších exemplářů při správném rozvlhčení není obtížná. Při preparaci pohlavních orgánů u starších, již nalepených exemplářů je výhodné brouka odlepeného od nalepovacího lístku přenést asi na 24 hodiny do 30% kyseliny octové. Použití kyseliny octové má tu výhodu, že se v ní spolehlivě rozpustí zbytky klihového lepidla, jímž byl brouk při původní preparaci zpravidla přilepen na nalepovací lístek, a tak nedojde ke slepení jemných chloupků jak tomu často bývá při rozměkčování vodou. Navíc je po 24 hodinách i větší, i nesprávně usmrcený brouk dostatečně změklý, takže je menší nebezpečí, že jej při preparaci poškodíme.

Preparujeme v kapce vody pomocí dvou jemných preparačních jehel, z nichž jedna je rovná a druhá slabě zahnutá. Brouka položíme ventrální stranou vzhůru, rovnou jehlou přidržujeme zadeček asi uprostřed, zahnutou jehlu vsuneme mezi předposlední a

poslední zadečkový článek a pak poslední zadečkový článek z předposledního vytáhneme. Spermatéka je uložena zpravidla v posledním článku tak, že přečnívá přes jeho basální okraj. Snadno ji tedy pomocí obou preparačních jehel vyjmeme a případně v kapce vody očistíme.

Spermatéku nalepujeme na stejný nalepovací lístek, na kterém je nalepen brouk, nejlépe do pravého horního rohu. Orientujeme ji tak, aby bulbus receptaculi byl nahoře vlevo a aby směřoval (nebo případně z něj odstupující ductus receptaculi) dolů a pak vpravo proti směru pohybu hodinových ručiček. Poslední článek zadečku nalepujeme rovněž na stejný nalepovací lístek.

Ostatní pohlavní orgány jsou uloženy v posledním zadečkovém článku. Jestliže je u některých druhů musíme pozorovat, krátce jej povaříme v 10% roztoku uhličitanu draselného a pak pozorujeme v kapce vody nebo glycerolu v procházejícím světle. Potom jej opět nalepujeme na stejný nalepovací lístek, na kterém je nalepen brouk.

LITERATURA

S m e t a n a A., 1958: Drabčíkovití I., Fauna ČSR 12. 437 pp. Praha, NČSAV.

PŘEDBĚŽNÁ ZPRÁVA O CHALCIDKÁCH, PARASITUJÍCÍCH NA DRUZÍCH ČELEDI DRYINIDAE (HYM.) NA ÚZEMÍ NAŠEHO STÁTU.

Augustin H o f f e r

Jistě již mnohý sběratel si povšimnul, že mezi množstvím křísků (Auchenorrhyncha), zastoupených v každém smyku, vyskytují se ojediněle jedinci mající na břišní straně zaklesnutý nápadný černý vak. Tento vak není ničím jiným než ochranným obalem larvy parasitické Hymenoptery z čeledi Dryinidae, jejíž většina zástupců se v samičím pohlaví vyznačuje nápadně utvářenými kleštěmi na předních nohách. Ojedinělá stavba těla (zejména u bezkřídlých druhů z rodu Gonatopus) a především bizarně přeměněný poslední tarsální článek s drápky v kleště činí z tohoto hmyzu morfologický fenomen, často též v naší literatuře popularisovaný.